

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

ANAYASA HUKUKU - PRATİK ÇALIŞMA

II. Öğretim Öğrencileri

2 Ocak 2019

- *Siyasi Partiler* -

Varsayımsal Olay: (X) Partisi'nin kuruluşu 2015 yılı Aralık ayı içinde, kuruluş bildirimi, parti tüzük ve programı İçişleri Bakanlığına verilerek kurulmuştur. İlgili partinin tüzüğünün Amaç başlıklı 2. maddesinde; Türkiye'de yaşayan tüm etnik grupların eşit haklara dayalı demokratik temelli siyasi hak taleplerinin tanınması bağlamında; "bölgesel özerklik ve federatif yönetim anlayışının benimsenerek değişik bölgelerde yaşayan çeşitli gruplara yaşadıkları bölgelerde kendi kararlarını alma ve uygulama hakkının tanınması" (X) Partisi'nin amaçları arasında sayılmıştır. Partinin tüzel kişilik kazanmasının ardından ilk olağan kongresi Ankara'da bulunan bir kapalı spor salonunda yapılmıştır. Kongre esnasında bazı partililer tarafından (T) terör örgütü liderine ait posterler açılmış, Türk Bayrağı asılı olduğu duvardan indirilmiş ve örgüt lehine sloganlar atılmıştır. Aynı kongrede genel başkan seçilen (Z), yaptığı teşekkür konuşmasında Türkiye'nin mevcut devlet şeklinin toplumun ihtiyaçlarına cevap veremediğini, coğrafi ve etnik farklılıkları gözetmeyen bir devlet şeklinin çok fazla ayakta kalamayacağını, dolayısıyla federal sisteme geçişin elzem olduğunu belirtmiştir. (Z) aynı konuşmada coşkulu bir ses tonuyla; anayasada yapılacak bir değişiklikte bu sistemin hayata geçirilmesi gerektiğini, aksi takdirde halkın kendisinin mücadele ederek, devrim yaparak ve gerekirse çatışarak bu değişikliği gerçekleştireceğini söylemiştir. Konuşma, parti yönetim kurulu ve dinleyici kitle tarafından dakikalarca ayakta alkışlanmış ve (Z) ile (T) örgütü lideri lehine sloganlar atılmıştır. Genel başkan seçilen (Z), kongreden bir hafta sonra katıldığı bir televizyon programında kendisine yöneltilen bir soruyu cevaplarken federal sisteme geçişle ilgili kongrede yaptığı coşkulu konuşmada söylediklerini aynen tekrar etmiştir. Bu programdan iki gün sonra da (X) Partisi hakkında kapatma davası açılmıştır.

Sorular:

- 1- Siyasi partilerin tanımını yaparak, siyasi partilerin hukuki niteliğini iç hukukumuz çerçevesinde açıklayınız.
- 2- 1982 Anayasası'nın siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin öngördüğü rejimi¹ dikkate alarak varsayımsal olayda (X) Partisi hakkında açılan kapatma davasını değerlendiriniz.
- 3- Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatları dikkate alındığında varsayımsal olayda (X) Partisi hakkında açılan kapatma davasının hangi yönde sonuçlanabileceğini tartışınız.
- 4- Venedik Komisyonu'nun siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin kriterlerini dikkate alarak, varsayımsal olayda (X) Partisi hakkında açılan kapatma davasını değerlendiriniz.

---

¹ Bkz. 1982 Anayasası m. 68-69; 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu, m. 101.